

Аналіз стану формування інформаційної інфраструктури управління комунальною власністю на основі електронної системи

Єсіпов А.Ю.

магістр

Київського національного університету технологій та дизайну

Синенко О.І.

доцент кафедри економічної кібернетики та маркетингу
Київського національного університету технологій та дизайну

У статті проведено аналіз етапів формування інфраструктури комунальної власності на базі використання інформаційної системи (ІС). Виявлено плюси та мінуси цієї концепції. Теоретично обґрунтовано зміст та сутність функціонування інфраструктури. Використано загальнонаукові методи, такі як аналіз і синтез, індукція і дедукція, аналогія і моделювання, абстрагування і конкретизація, системний аналіз. Розкрито сутність і особливості понять електронної інформаційної системи, а також те, як вона впливає на формування інформаційної інфраструктури комунальної власності. Створено можливість суттєво поліпшити систему обліку майна в країні.

Ключові слова: комунальна власність, інфраструктура, ІС, ЕІС, облік, управління майном.

Есіпов А.Ю., Синенко О.І. АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ УПРАВЛЕНИЯ КОММУНАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТЬЮ НА ОСНОВЕ ЭЛЕКТРОННОЙ СИСТЕМЫ

В статье проведен анализ этапов формирования инфраструктуры коммунальной собственности на базе использования информационной системы (ИС). Выявлены плюсы и минусы этой концепции. Теоретически обоснованы содержание и сущность функционирования инфраструктуры. Используются общенаучные методы, такие как анализ и синтез, индукция и дедукция, аналогия и моделирование, абстрагирование и конкретизация, системный анализ. Раскрыты сущность и особенность понятий электронной информационной системы, а также то, как она влияет на формирование информационной инфраструктуры коммунальной собственности. Создана возможность существенно улучшить систему учета имущества в стране.

Ключевые слова: коммунальная собственность, инфраструктура, ИС, ЕИС, учет, управление имуществом.

Yesipov A.Y., Synenko O.I. ANALYSIS OF FORMATION INFORMATION INFRASTRUCTURE OF COMMUNAL PROPERTY BASED ELECTRONIC SYSTEMS

The article analyzes the stages of the formation of communal property infrastructure based on the use of the information system (IS). Identify the pros and cons of this concept. Theoretical justification of the content and essence of the functioning of the infrastructure. General scientific methods are used analysis and synthesis, induction and deduction, analogy and modeling, abstraction and specification, system analysis. The essence and peculiarity of the concepts of the electronic information system is revealed and how it influences the formation of the information infrastructure of communal property. The ability to significantly improve the property accounting system in the country.

Keywords: municipal property, infrastructure, IP, EIS, accounting, property management.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Створення інформаційної системи (ІС) нині є невід'ємною частиною формування інформаційної інфраструктури управління комунальною власністю. ІС, відповідно до своєї назви, використовується для вирішення завдань, пов'язаних з високим вмістом операцій з обробки даних. До таких операцій відносять збір даних, маніпулювання ними, зберігання даних і підготовку документів. ІС більшою мірою орієнтується на дані. Основними завданнями та функціями підрозділів

управління комунальною власністю та інфраструктури є реалізація повноважень виконавчих органів міської ради у сфері управління майном, що перебуває у комунальній власності територіальної громади міста; здійснення обліку майна, що перебуває у комунальній власності територіальної громади міста; здійснення контролю за ефективністю використання і збереженням закріплених за підприємствами об'єктів комунальної власності; затвердження та погодження договорів оренди нежилых приміщень комунальної влас-

ності; проведення розрахунків орендної плати тощо. Тобто для поліпшення роботи відділу є доцільним створення та подальше вдосконалення електронної інформаційної системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Створення електронного інформаційного суспільства розглядається у працях багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених, зокрема в роботах В.М. Фурашева, Д.В. Ланде, О.М. Григор'єва, О.В. Фурашева. В їх дослідженнях висвітлюються сама сутність теоретичного та практичного використання електронних систем у повсякденному житті держави, погляди у сьогодення і майбутнє.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте аналіз очікуваних результатів електронного урядування і перспективи впровадження його у життєвий цикл України не були досліджені у працях вищезгаданих науковців.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). По-перше, треба зрозуміти концепцію створення електронного урядування, визначитися як працює наявна система електронної обробки даних. По-друге, слід з'ясувати, які завдання перед собою ставить підрозділ органу місцевого самоврядування, відповідального за використання комунального майна.

Виклад основного матеріалу дослідження. Останнім часом стало популярним говорити про електронне урядування як про панацею від усіх державних проблем – від корупції до непрозорості. При цьому під даним терміном розуміється практично все: від сайтів органів самоврядування до цифрового підпису. На прикладі Естонії, яка вважається в даній сфері однією з найбільш передових країн, можна сказати, що електронний уряд або електронне суспільство – це не одна або дві функції, це не технічне рішення, яке автоматично зменшує корупцію і негайно створює абсолютну прозорість. Це – спосіб мислення і життя.

Головні умови успішного впровадження електронного урядування.

Перш за все необхідна відповідна законодавча база. Треба зобов'язати всі державні інституції приймати електронні документи принаймні на рівних підставах з паперовими. А потім рухатися в бік повного перекладу всього документообігу в електронне середовище, як в сусідній нам Естонії. Тобто необхідне зобов'язання впроваджувати елементи електронного уряду з боку держави. Але без певної політичної волі зробити це неможливо.

По-друге, потрібна відповідна інфраструктура – розвинений телекомунікаційний ринок. Адже без швидкого і якісного Інтернету широкий доступ громадян до електронних послуг неможливий, а значить, вони все одно будуть змушені вдаватися до таких традиційних способів вирішення питань, як особистий візит або офіційне письмове звернення. Третя умова – освіта і навчання.

Впровадження електронного урядування в Україні забезпечить якісно новий рівень управління державою та суспільством загалом, зміцнить довіру до держави та її політики, вдосконалив взаємодію між органами державної влади, бізнесом, громадянами та державними службовцями [1].

Ефект від реалізації Концепції можна оцінити з урахуванням таких основних напрямів розвитку електронного урядування:

1) формування сукупності нормативно-правових документів з розвитку інформаційного суспільства та впровадження електронного урядування, створення концептуальних основ та правових умов для розробки Стратегії та Державної програми електронного урядування, зокрема підготовки проекту Закону України про створення інформаційної системи «Електронне урядування»;

2) стимулювання попиту на послуги електронного урядування шляхом більш повного задоволення потреб громадян в більш ефективному та швидкісному доступі до послуг державної влади, рівноправного входження громадян України у світове інформаційне середовище, прискорення розбудови в Україні громадянського суспільства та здійснення адміністративної реформи на засадах широкого запровадження ІКТ;

3) стимулювання попиту на послуги електронного урядування бізнесових структур шляхом полегшення взаємодії «бізнес – влада» і прискорення розвитку національного сегменту електронної комерції, активізації участі у міжнародній електронній торгівлі;

4) зменшення рівня цифрової нерівності між різними соціальними групами та регіонами в країні, між Україною та європейськими країнами;

5) формування єдиного національного інформаційного простору та прискорення його інтеграції в світовий інформаційний простір, забезпечення виконання конституційних прав і свобод громадян і бізнесу на вільний доступ до відкритої державної інформації;

6) економії ресурсів органів державної влади, організацій і громадян, зниження тру-

дових витрат органів державної влади на організацію обміну інформацією;

7) зменшення адміністративного навантаження на організації та громадян, пов'язане з поданням в органи державної влади необхідної інформації; зниження кількості звернень громадян в органи державної влади для надання послуг і скорочення часу очікування за рахунок підвищення оперативності взаємодії органів державної влади на основі ІКТ, виходячи з принципів «одного вікна»;

8) гарантування рівня інформаційної відкритості та прозорості діяльності органів державної влади, підвищення рівня довіри та взаємодії, скорочення витрат часу на реалізацію людиною і громадянином своїх конституційних прав та обов'язків за рахунок створення нових і модернізації діючих відомчих сайтів у мережі Інтернет, розвиток їхнього інформаційного наповнення та функціональних можливостей, а також забезпечення тематичного доступу до розташованої на них інформації через спеціалізовану інформаційну систему «Урядовий портал»;

9) стимулювання розвитку інфраструктури електронного урядування шляхом підвищення попиту на новітні ІКТ з боку органів державної влади і органів місцевого самоврядування, а, як наслідок, зростання вітчизняного виробництва за рахунок підвищення мотивації працівників органів державної влади до використання цих технологій у практичній діяльності;

10) розвиток національної інформаційно-комунікаційної інфраструктури, забезпечення

інформаційної єдності країни за рахунок розвитку єдиної телекомунікаційної інфраструктури для державних потреб [2].

Якісно побудована система електронного урядування має позитивно впливати на загальний хід та наслідки проведення подальших радикальних перетворень в українському суспільстві, насамперед соціальної та економічної реформи, розбудови соціальної держави з впливовими інституціями громадянського суспільства, особливо з тих питань, де велике значення мають методи та форми взаємодії органів державного управління з населенням та бізнесом, громадськими організаціями. Подальше здійснення політики розбудови системи електронного урядування прямо залежить від політико-правового становища суспільства, фінансово-економічних можливостей держави. Зазначені фактори здатні внести суттєві корективи в процес електронного урядування, в темпи проведення реформаторських заходів, особливо це стосується наявності фінансових і матеріально-технічних ресурсів [3].

Карта завдань електронного уряду.

Однією з причин невтішних результатів реалізації програм електронного уряду є відсутність єдиного системного проекту розвитку системи державного управління. Орієнтуючись на приклади інших країн, Україна може успішно перейти до розробки та впровадження «зонтичної» програми, в рамках якої всі ініціативи в галузі e-government розвиваються в єдиній архітектурі, з чітким баченням і довгостроковим планом розвитку технологічних інновацій в державних органах.

Державним органам разом з ІТ-компаніями слід вирішити чотири основні завдання побудови успішної моделі електронного уряду:

1) розширення каналів взаємодії держави і населення, аналіз і контроль взаємовідносин влади і громадян за допомогою ІТ-технологій, мобільних технологій, соціальних мереж;

2) спрощення процедур звітності та контролю з боку держави як регулятора в економіці, використання технологій для підвищення якості цього контролю та одночасного зниження бар'єрів для бізнесу;

3) перехід на новий рівень міжвідомчої взаємодії у сфері держу-

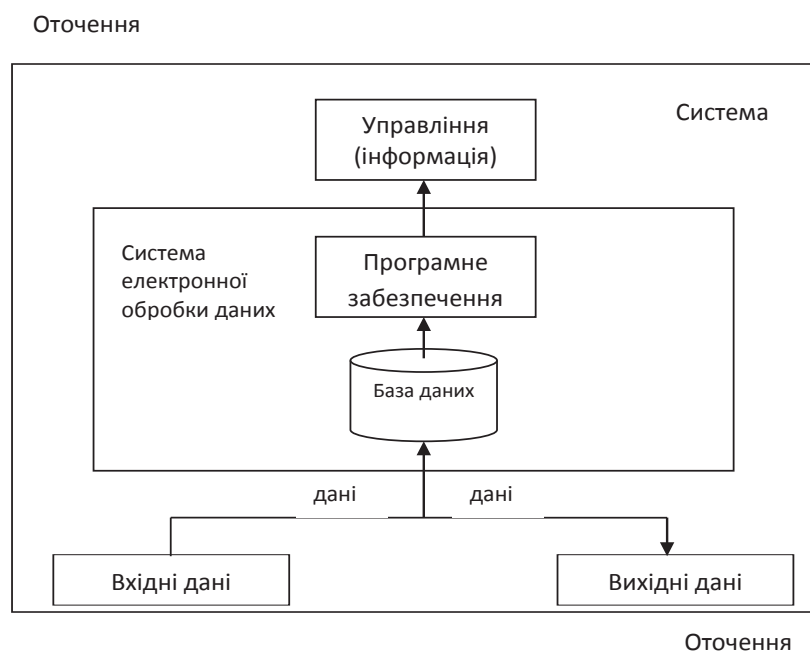

Рис. 1. Структура системи електронної обробки даних

правління, підвищення ефективності діяльності державних органів;

4) ефективне управління активами з боку держави як власника [4].

На рис. 1 зображена структура СЕОД (система електронної обробки даних), яка обслуговує певну структуру. Зображені внизу малюнка вхідні та вихідні ресурси є елементами фізичної структури цієї фірми. Дані, що описують операції фірми і надходять з її оточення, зберігаються в базі даних. За допомогою програмного забезпечення вони перетворюються на інформацію, яка використовується як в організації, так і поза нею. Слід зауважити, що саме підсистема електронної обробки даних в рамках внутрішньофірмової інформаційної системи відповідальна за постачання інформації зовнішніх партнерів [5].

Основні операції щодо обробки даних.

Існують чотири основні операції щодо обробки даних: збір даних, маніпулювання даними, зберігання даних і підготовка документів. Розглянемо кожну з них.

Збір даних. За ступенем того, як фірма виробляє продукцію або послуги, кожна її дія описується відповідними записами даних. Зазвичай дії фірми, що зачіпають зовнішнє оточення, виділяються особливо, як операції, вироблені фірмою.

Маніпуляція даними. Маніпуляції з даними виробляються з метою створення з них інформації. До маніпулювання зазвичай відносять такі операції:

1) класифікація (первинні елементи даних в СЕОД зазвичай мають вигляд кодів, що складаються з одного або декількох символів; ці коди, які виражають певні ознаки об'єктів, використовуються для ідентифікації та групування записів; наприклад, під час розрахунку заробітної плати кожний запис включає в себе код, що ідентифікує працівника (табельний номер), код підрозділу, в якому він працює, код займаної посади тощо);

2) сортування, що є процесом зміни послідовності записів;

3) обчислення, що включають в себе арифметичні і логічні операції; ці операції, що виконуються над елементами даних, дають можливість виробляти нові елементи даних;

4) укрупнення (щоб зменшити кількість даних, необхідно їх синтезувати, тобто укрупнювати у формі підсумкових або середніх значень).

Збереження даних. Багато даних в СЕОД необхідно зберігати для подальшого викорис-

тання. Для їх зберігання створюються спеціальні бази даних.

Створення документів. СЕОД створюють документи для керівництва і працівників фірми, а також для зовнішніх партнерів. При цьому документи можуть створюватися як за запитом або в зв'язку з проведеною фірмою операцією, так і періодично, в кінці кожного місяця, кварталу або року [6].

Основні характеристики СЕОД.

Існує кілька характеристик, пов'язаних з обробкою даних, що відрізняють СЕОД від всіх інших комп'ютерних інформаційних систем.

1) Виконання необхідних фірмі задач щодо обробки даних. Насправді фірма не вирішує, чи потрібно їй мати СЕОД. Від кожної фірми закон вимагає наявності та збереження даних про свою діяльність. Крім того, власники акцій, фінансові організації та власники бажають бачити ці дані. Однак, якщо навіть припустити, що ніхто з оточення фірми не зацікавлений в створенні СЕОД, управління фірмою все одно створило б і впровадило таку систему, як засіб забезпечення і підтримки контролю на фірмі.

2) Рішення тільки добре структурованих задач, за якими відомий алгоритм, що веде прямо до обчислення рішення задачі.

3) Виконання стандартних процедур обробки. Наявні стандарти визначають типові процедури опрацювання даних і регламентують їхнє дотримання організаціями усіх видів.

4) Робота в автоматичному режимі. Система призначена для повної автоматизації рутинних бухгалтерських розрахунків з мінімальною участю людини.

5) Використання деталізованих даних. Записи даних про діяльність фірми мають детальний (докладний) характер, що допускає проведення ревізій. У процесі ревізії діяльність фірми перевіряється хронологічно від початку періоду до його кінця і від кінця до початку.

6) Акцент на хронологію подій.

7) Мінімальна допомога у вирішенні проблем. Серед документів, що створюються системою для менеджерів, слід згадати розрахунок прибутку і баланс, підбити підсумки діяльності фірми до кінця звітної періоду [7].

Резюме. СЕОД створює детальні фінансові записи, що описують операції фірми, а також створює інформацію про ці операції. Дана інформація у вигляді документів (у твердій або електронній копії) використовується менеджерами і не менеджерами всередині організації, а також пересилається партнерам в зовнішньому її оточенні.

Обробка даних охоплює такі основні операції, як збір, маніпулювання і зберігання даних, а також створення документів. Маніпулювання включає в себе класифікацію, сортування, проведення обчислень й укрупнення. Документи можуть створюватися як час від часу, так і за заданим розкладом.

Підходячи до аналізу Єдиної інформаційної системи, треба визначитися з тим, навіщо вона потрібна.

Метою функціонування ЄІС є забезпечення можливості гнучкої і простої обробки інформації, накопиченої в інших базах даних, а саме:

- системи надання в оренду нежилых приміщень комунальної власності територіальної громади м. Києва;

- системи відслідковування виконання рішень міської влади щодо змін статусу об'єктів нерухомого майна;

- системи аналізу виконання рішень міської влади щодо приватизації майна комунальної власності;

- системи аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, установ, що належать до комунальної власності територіальної громади.

Нині в ЄІС можна отримати інформацію про:

- наявність та основні характеристики нежилых приміщень, що перебувають на

балансі підприємств, організацій та установ усіх форм власності;

- орендарів нежилых приміщень;

- договори оренди нежилых приміщень;

- приватизоване майно;

- зміну статусу об'єктів нерухомого майна;

- рішення та розпорядження міської влади;

- фінансові показники комунальних підприємств [8].

Висновки з цього дослідження. У статті викладено теоретичні узагальнення та рекомендації щодо практичного вирішення проблеми формування інформаційної інфраструктури України на основі ведення реєстрів форм власності. Дослідження розвиває науково обґрунтовані підходи до побудови ефективних систем управління комунальною власністю України в умовах перехідного періоду від планової до ринкової економіки, а також містить пропозиції щодо необхідності переходу до електронної подачі даних, що підвищить ефективність, публічність і знизить корупційність процесів використання комунального майна. Проаналізовано напрями, механізми і методи впровадження електронного урядування. Переваги електронного урядування перш за все криються в економії часу. Крім очевидних зручностей для населення, е-урядування полегшує ведення бізнесу, робить економіку країни більш прозорою і привабливою для інвесторів. А це саме те, що сьогодні так необхідно для України і українців.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 4 лютого 1998 р. № 75/98-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>.
2. Електронне інформаційне суспільство України: погляд у сьогодення і майбутнє : [монографія] / В.М.Фурашев, Д.В. Ланде, О.М. Григор'єв, О.В. Фурашев]. – К. : Інжинірін, 2009. – 164 с.
3. Белл Д. Соціальні рамки інформаційного суспільства / Д. Белл. – М., 1998.
4. Права людини та захист персональних даних / [А.А. Баранов, В.М. Бріжко, Ю.К. Базанов]. – Х. : Фоліо, 2010. – 280 с.
5. Электронные документы в информационном обществе: проблемы формирования юридической концепции / [М.В. Салтевский, В.Н. Гаенко, А.Н. Литвинов]. – Х. : Еспада, 2009. – 96 с.
6. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 рр. : Закон України від 9 січня 2007 р. № 537-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
7. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
8. Корнєєва Т.О. Права людини в інформаційному суспільстві. Комунікаційні права: четверте покоління прав людини : тлумачний словник української мови / Т.О. Корнєєва, В.С. Калачник. – Х. : Прапор, 2008. – 992 с.